HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

לא עלתה בידו אלא רגזנותא ולאדם טוב מטעימים אותו מפרי מעשיו [6]וכל שאינו לא במקרא ולא במשנה ולא בדרך ארץ דור הנאה ממנו שנאמר [1]ובמושב לצים לא ישב מושבו מושב לצים:

הדרן עלך האשה נקנית

האיש [א]מקדש בו ובשלוחו [ב]האשה מתקדשת בה ובשלוחה [ג]האיש מקדש את בתו בשהיא נערה בו ובשלוחו: **גמ'** השתא בשלוחו מקדש בו מיבעיא אמר רב יוסף מצוה בו יותר מבשלוחו כי הא [ד]דרב ספרא [ה]מחריך רישא רבא [ו]מלח שיבוטא איכא דאמרי בהא איסורא נמי אית בה כדרב יהודה אמר רב דאמר רב יהודה אמר רב [ח]אסור לאדם שיקדש את האשה עד שיראנה שמא יראה בה דבר מגונה ותתגנה עליו [ט]ורחמנא אמר [2]ואהבת לרעך כמוך וכי איתמר דרב יוסף אסיפא איתמר האשה מתקדשת בה ובשלוחה השתא בשלוחה מיקדשא בה מיבעיא אמר רב יוסף [י]מצוה בה יותר מבשלוחה כי הא דרב ספרא מחריך רישא רבא מלח שיבוטא אבל בהא איסורא לית בה כדר"ל [יא]דאמר ר"ל טב למיתב טן דו מלמיתב ארמלו: האיש מקדש את בתו בשהיא נערה: כשהיא נערה אין בשהיא קטנה לא מסייע ליה לרב [יב]דאמר רב יהודה אמר רב ואיתימא רבי אלעזר [יג]אסור לאדם שיקדש את בתו כשהיא קטנה עד שתגדל ותאמר בפלוני אני רוצה: שליחות מנלן דתניא [3]ושלח מלמד [ח]שהוא עושה שליח ושלחה [ט]מלמד שהיא עושה שליח [4]ושלח ושלחה [י]מלמד שהשליח עושה שליח אשכחן בגירושין בקידושין מנלן וכ"ת דיליף מגירושין מה לגירושין שכן ישנן בעל כרחה אמר קרא [5]ויצאה והיתה [יא]מקיש הויה ליציאה מה יציאה משוי שליח אף הויה נמי משוי שליח ואלא הא דתנן [יב]האומר לשלוחו צא תרום תורם כדעת בעל הבית ואם אינו יודע דעת בעל הבית תורם בבינונית אחד מחמשים

פיחת

לא (ו) **עלה בידו.** בשכרו אלא כחש בשרו ברגזנותו [יא] לא נשתכר כלום: **דור.** נדור: **שנאמר ובמושב לצים לא ישב.** וזה שאינו באחד מאלו במה יתעסק אם לא בלילנות:

הדרן עלך האשה נקנית

האיש מקדש בו ובשלוחו. בגמ' יליף לה: **בשהיא נערה.** וכ"ש בשהיא קטנה אם קבל [1] קידושין מקודשת. והאי דנקט נערה לכתחלה לא אלרעא אשמועינן דקטנה לכתחלה לא כדמפרש בגמ': **גמ' מצוה בו יותר מבשלוחו.** דכי עסיק גופו במצות [2] מקבל שכר טפי: **מחריך רישא.** לכבוד שבת: **שיבוטא.** גס: **בהא איסורא נמי איכא.** אם יכול לקדש בעצמו וקידש ע"י שליח דמצוה שיראנה שמא תתגנה עליו: **וכי איתמר דרב יוסף.** דאמר מצוה הוא דאיכא ולאו איסורא אסיפא איתמר: **אבל בהא.** אע"פ שלא לאתהנות ליכא איסורא לומר שמא תראה בו דבר מגונה: **דאמר ר"ל טב למיתב טן דו.** משל הוא שהגשים אומרות על בעל כל דהו שהוא טוב לשבת עם שני גופים משבת אלמנה: **טן.** גוף: **דו.** שנים. ואי קשיא ה"נ גבי דידה איכא איסורא כי יהיב [3] קידושין לשלוחה ולא חזי לה אין הכי נמי ומיהו מתני' בדידה קאמר דהיא מיקדשא בה ובשלוחה הלכך הא דתנא בה למצוה אשמועינן אבל איסורא לגבי דידה ליכא אבל ריש דאיירי בדידיה תנא בו משום איסורא: **ושלח.** בגירושין כתיב ושלחה מביתו ומדלא כתב וגירשה ללמדינו בא שהאיש עושה שליח להוליך גט לאשתו: **מלמד שהאשה עושה שליח.** לקבל גיטה קרי ביה ושלחה [מ] לא מפיק ה"א: **ושלח ושלחה.** שני פעמים נאמר בענין: **שכן ישנן בעל כרחה.** הלכך איתמר נמי על ידי שליחות: **פורס לדעת בעל הבית.** לפי מה שהוא מכיר בעל הבית אם עינו יפה או עינו רעה. עין יפה אחד מארבעים עין רעה אחד מששים [4] שהתרומה לא נאמר בה שיעור מפורש אלא לאשית לדגך (דברים יח) ואפילו כל שהוא:

פיחת

לשון ר"ח דתניא שלח מלמד שעושה שליח פירוש ושלחה מביתו אחרון הוה ליה למיכתב ונתן בידה ולמה כתב שלח לומר שעושה שליח הוסיף ה' דכתיב שלחה מלמד שהיא עושה שליח ושלחה הוסיף ו' עוד מלמד שהשליח עושה שליח: **תורם כדעת בעל הבית.** פירוש לפי מה שמכיר בבעל הבית עינו יפה או עינו רעה ויש בתרומה שלש מדות לפי שלא נאמר בה שיעור מפורש אלא לאשית לדגך דמשמע כל שהוא ובירושלמי [5] מפרש להו א"ר לוי בינונית א' מן החמשים ופקא ליה מתרומת מכס דכתיב (במדבר לא) וממחצית בני ישראל תקח אחד אחוז מן החמשים כל מה שאתה אוחז אחוז א' מחמשים וכמו שמצינו תרומת מכס אחד מחמשים אף כל תרומה תורם אחד מחמשים וזו מדה בינונית ועין רעה אחד מששים ופקא ליה מקרא דכתיב (יחזקאל מה) ששית האיפה מחומר החטים וששיתם האיפה מחומר השעורים וחומר הוי שלשים סאין ואיפה ג' סאין נמצא ששית האיפה עולה חצי סאה וכשתורם ששית האיפה מחומר נמצא דהיינו אחד מששים והיינו עין רעה ועין יפה אחד ממ' נפקא ליה נמי מהאי קרא דכתיב ששית האיפה וכתיב נמי בהאי קרא וששיתם כלומר וששיתם קאי אחומר חטים וחומר שעורים דבכל חד וחד איכא שתות דהיינו סאה לשני חומרים ותן ששית האיפה דכתיב בהאי קרא על וששיתם נמצא דהיינו אחד מארבעים דהוא סאה וחצי לששים סאין דהיינו חומר חטים וחומר שעורים ה:

פיחת

לא יקדשנה. **אסיפא.** דלגבי דידה ליכא איסורא דודאי לא תשנאנו אע"פ שתראה בו דבר מגונה דבכל דהו ניחא לה. **כשהיא קטנה לא.** כלומר אשמעינן קטנה לא יקדש. **אני רוצה.** ואע"ג דאמרינן לעיל דבכל דהו ניחא לה, הני מילי כשהיא עצמה עושה, אבל כשאחר עושה לא. והראב"ד תירץ דהני מילי גדולה אבל קטנה לא. ולדבריו קשיא אמאי עד שתאמר בפלוני אני רוצה, בעד שתגדיל סגי דגדולה בכל דהו ניחא לה, אלא לאו כדפרישנא ש"מ, דאפילו גדולה כשאחר עושה לא ניחא לה.

א מיי' פ"ג מהל' אישות הלכה יד סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי' לה סעיף ג:

ב מיי' וסמג שם טוש"ע אה"ע סימן לו סעיף ג:

ג מיי' וסמג שם טוש"ע אה"ע סימן לו סעיף ז:

ד מיי' פ"ל מהלכות שכנים הלכה ו סמג עשין ל טוש"ע ח"מ סי' רכ סעיף ג:

ה מיי' פ"ג מהלכות אישות הלכה יט סמג שם טוש"ע אה"ע סימן לה סעיף ג:

ו מיי' וסמג שם טוש"ע אה"ע סי' לו סעיף ג:

ז מיי' שם סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי' לו סעיף ח:

ח מיי' פ"ג מהלכות גירושין הלכה ג ופ"ו שם הלכה ג סמג עשין ג טוש"ע אה"ע סי' קכ סעיף ג וסימן קמ סעיף ג:

ט מיי' פ"ה שם הלכה ג ופ"ו הלכה ג ד [טו] סמג שם טוש"ע אה"ע סימן קמ סעיף ג:

י מיי' פ"ז מהלכות גירושין הלכה ד סמג שם טוש"ע אה"ע סי' קמ"ג סעיף לח:

יא כ מיי' פ"ד מהל' תרומות הלכה ז:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לא עלתה בידו בשכרו אלא רגזנותו כחש בשרו ולא: (ב) תוס' ד"ה אסור וכו' נוהגים לקדש. נ"ב ע"ל סוף דף פא:

מוסף תוספות

א. אע"ג דאיכא איסורא דחיילי קידושין. תוס' טוק. ב. לאשמועינן אע"ג שהיא גדולה היא ברשות האב להתקדש. תוס' הרא"ש. ג. ומשמע בין נערה בין קטנה. ריטב"א. ד. מדעתו. תוס' הרא"ש. אבל בשיטה לא נודע לנו. אע"ג דאמרה כתוב. אע"ג דאמרה בפלוני אני רוצה שמא תחזור בה לכשתגדיל. וע"ע בתוס' ר"י הזקן. ה. וכולה מילתה אסמכתא דשמואל גופיה קאמר (לקמן נח.) חטה אחת פוטרת את הכרי. תוס' כתובות עט ע"ב.

תוס' ר"י הזקן

רגזנותא. כחש בשרו.

סליק פירקא

האיש מקדש

מצוה בו. כל מצוה שמוטלת עליו יעשה בגופו ולא ע"י שליח. מחרך רישא. הוא בעצמו לכבוד שבת היה מהבהב ראש הבהמה באור. שיבוטא. דג. ותתגנה. וישנאנה, ואם הוא ילך

מוסף רש"י

האיש מקדש בו ובשלוחו. והמקדש אשה לחכירו יקדשנה בפני עדים ויאמר תהא מקודשת לפלוני כן פלוני בטבעת זו כדת משה וישראל (האורה ח"ב סי"ד). **האיש מקדש את בתו.** מקבל קידושי בתו קטנה שלא מדעתה (סוטה כג.). **מחריך רישא.** אם היה שם ראש בהמה נחרוך מתרכו הוא בעצמו (שבת קיט.). **טב למיתב טן דו מלמיתב ארמלו.** טן דו, גופים שונים כל דהו בעל (יבמות קיח:). בעל ואשתו ואפילו אינו לה אלא לצוות בעצמה (לעיל ז.). משל הדיוט הוא שהגשים אומרות טוב לשבת עם גוף אינו משבת אלמנה (כתובות עה.). כלומר אשה בכל דהו ניחא לה (ב"ק קיא.). **דו.** לשון יומים ליו שתים (סוכה נא:). **עד שתגדל ותאמר בפלוני אני רוצה.** ופמקן לדבר דכתיב [בראשית כד מ] נקבל לנערה ונשאלה את פיה (רש"י רי"ף וכ"ה ברש"י בחומש). **תורם כדעת בעל הבית.** כפי מה שהוא מכיר בו, אם עין יפה אחד מארבעים ואם עין רעה אחד מששים (כתובות עט:) שכן שיעורו מכמים (בכורות סא. מכת"י).

לא (ו) **עלה בידו.** בשכרו אלא כחש בשרו ברגזנותו [יא] לא נשתכר כלום: **דור.** נדור: **שנאמר ובמושב לצים לא ישב.** וזה שאינו באחד מאלו במה יתעסק אם לא בלילנות:

א מיי' פ"ג מהל' אישות הלכה יד סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי' לה סעיף ג:

ב מיי' וסמג שם טוש"ע אה"ע סימן לו סעיף ג:

ג מיי' וסמג שם טוש"ע אה"ע סימן לו סעיף ז:

ד מיי' פ"ל מהלכות שכנים הלכה ו סמג עשין ל טוש"ע ח"מ סי' רכ סעיף ג:

ה מיי' פ"ג מהלכות אישות הלכה יט סמג שם טוש"ע אה"ע סימן לה סעיף ג:

ו מיי' וסמג שם טוש"ע אה"ע סי' לו סעיף ג:

ז מיי' שם סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי' לו סעיף ח:

ח מיי' פ"ג מהלכות גירושין הלכה ג ופ"ו שם הלכה ג סמג עשין ג טוש"ע אה"ע סי' קכ סעיף ג וסימן קמ סעיף ג:

ט מיי' פ"ה שם הלכה ג ופ"ו הלכה ג ד [טו] סמג שם טוש"ע אה"ע סימן קמ סעיף ג:

י מיי' פ"ז מהלכות גירושין הלכה ד סמג שם טוש"ע אה"ע סי' קמ"ג סעיף לח:

יא כ מיי' פ"ד מהל' תרומות הלכה ז: